

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О. М.

2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ МУЗИЧНІ СТИЛІ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	За вільним вибором студента

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні музичні стилі» для здобувачів вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (240 кредитів ECTS, термін навчання 3 р. 10 м.), на базі освітньо - кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (180 кредитів ECTS, термін навчання 2 р. 10 м), галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)».

Розробник: Кушнірук О.П. – кандидат мистецтвознавства, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Кочерга А.І.

1. Опис навчальної дисципліни
Для здобувачів вищої освіти на базі повної загальної середньої освіти
(240 кредитів ECTS)

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Рік підготовки: 4 - й	
Загальна кількість годин – 120	120	120
Кількість модулів – 2. Змістових модулів – 4.	Семестри:	
Для денної форми навчання тижневих годин. Аудиторні: 7 – й сем. – 16 х 2 години; 8 – й сем. 18 х 2 години. Самостійної роботи студента 52 години. Для заочної форми навчання аудиторних годин: 7 – й семестр – 10 годин; 8 – й семестр – 10 годин.	7 – й, 8 – й.	7 – й, 8 – й.
	Лекції:	
	68	20
	Практичні: (семінарські)	
Вид підсумкового контролю: відповідь на запитання.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 7 – й семестр – контрольне заняття; 8 – й семестр – іспит.	Самостійна робота:	
	52	100

Для здобувачів вищої освіти на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (180 кредитів ECTS)

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Рік підготовки: 3 - й	
Загальна кількість годин – 120	120	120
Кількість модулів – 2 Змістових модулів - 4	Семестри:	
Для денної форми навчання тижневих годин. Аудиторні: 5 – й сем. – 16 х 2 години; 6 – й сем. 18 х 2 години. Самостійної роботи студента 52 години. Для заочної форми навчання аудиторних годин: 5 – й семестр – 10 годин; 6 – й семестр – 10 годин.	5 – й, 6 – й.	5 – й, 6 – й.
	Лекції:	
	68	20
	Практичні: (семінарські)	
Вид підсумкового контролю: відповідь на запитання.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 5 – й семестр – контрольне заняття; 6 – й семестр – іспит.	Самостійна робота:	
	52	100

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Сучасні музичні стилі» має на меті ознайомити студентів з поняттям стилю як однієї з універсальних категорій музичного мистецтва, його теоретичними основами, історією виникнення та розвитку, провідними стильовими течіями у музичному мистецтві та їх характерними особливостями, а також сприяти формуванню і розвитку у студентів теоретичного мислення, здатності творчо розглядати явища і процеси музичної культури, володіння методологією пізнання та практичної діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – феномен музичного стилю у його різноманітних проявах, композиторській та виконавській творчості.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Сучасні музичні стилі» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1)

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 3).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 5).

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).

Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями (ЗК 9).

Здатність працювати автономно (ЗК 12).

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 14).

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій (ЗК 17).

Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (СК 3).

Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва (СК 4).

Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва (СК 5).

Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (СК 6).

Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій (СК 10).

Здатність оперувати професійною термінологією (СК 11).

Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності (СК 12).

Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків (СК 13).

Здатність здійснювати редакторську, лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва (СК 15).

Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, педагогічної діяльності (СК 17).

Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці (СК 18).

Завдання дисципліни: сформувати у студентів систему знань про феномен стилю у музичному мистецтві, його теоретичні основи, історію виникнення та розвитку, провідні стильові течії у музичному мистецтві та їх характерні особливості; сприяти формуванню і розвитку у студентів теоретичного мислення, здатності творчо розглядати явища і процеси музичної культури, володіння методологією їх пізнання та власної практичної діяльності; сформувати свідоме сприйняття академічної, народної, масової музики з метою подальшого плекання їх кращих традицій; виховати вміння грамотно висловлювати свої міркування щодо характеристики музичного твору, виконавської манери музиканта-співака; виховати професійне вміння з виконання вокальних творів у різних стильових манерах із метою їх популяризації.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Сучасні музичні стилі» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 8. Історія вокального мистецтва.

ОК 9. Загальне фортепіано.

ОК 12. Спеціальний клас. Сольний спів.

ОК 14. Теорія музики.

ОК 15. Сольфеджіо.

ОК 16. Гармонія і поліфонія.

ОК 17. Аналіз музичних творів.

ОК 25. Історія музики.

ВБ 2. Культурологія. Історія мистецтв.

ВБ 8. Музичний фольклор.

ВБ 14. Клас академічного ансамблю. / Клас народного ансамблю.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Сучасні музичні стилі» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, лекторській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сучасні музичні стилі»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, лекторській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

4. 1. Після опанування навчальної дисципліни «Сучасні музичні стилі» студенти повинні:

знати:

- теоретичні основи феномену музичного стилю;
- історичну еволюцію стилю на прикладі розвитку музичного мистецтва різних країн;
- теоретичні та історичні засади розвитку вокально-виконавського мистецтва, вокальні стилі;
- основні жанри і форми української музичної народної творчості;

- кращі зразки академічної, народної, масової музики у галузі вокального мистецтва;
- імена відомих представників академічної, народної, масової музики у галузі вокального мистецтва;

вміти:

- охарактеризувати поняття музичного стилю, його класифікацію (стиль епохи, стиль напрямку, індивідуальний стиль, виконавський стиль, вокальний стиль);
- визначити стильову атрибуцію музичного зразка, зокрема у галузі вокальної музики;
- дати характеристику художнього образу музичного твору і проаналізувати засоби музичної виразності, якими він змальовується;
- ілюструвати голосом зразки академічної, народної, масової музики у галузі вокального мистецтва у різних стилях;
- популяризувати українську та зарубіжну академічну, народну, масову музику у галузі вокального мистецтва.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5. 1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- семінарські заняття;
- стандартизовані тести;
- контрольне заняття;
- іспит.

5. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (контрольне заняття, іспит).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (75 - 81), D (64 - 74), Е (60 - 63), Fx (35 - 59), F (1-34), яка переводиться в національну (5 – відмінно, 4 - добре, 3 - задовільно, 2 – незадовільно).

Поточний контроль проводиться на кожному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) , роботу студента на семінарських

заняттях та перевірку набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1														
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Разом за темами	Конспект	Контрольне заняття	Всього	
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9					
Аудиторні заняття	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27	20	20	
Самостійна робота студента	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18	15		
Сума балів											45			100

Модуль 2															
	Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4							Разом за темами	Конспект	Іспит	Всього
	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20				
Аудиторні заняття	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33	15	20	
Самостійна робота студента	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	10		
Сума балів												55			100

Модульний (семестровий) контроль знань студентів

Модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторної письмової контрольної роботи або комп'ютерного тестування (контрольне заняття, іспит).

Критерії модульного (семестрового) оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
17 - 20	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
16 - 13	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
12 - 9	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
8 - 5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
4 - 1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії підсумкового (семестрового) оцінювання знань студентів

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних студентом за всі види робіт протягом модуля (семестру). Максимальна сума балів – 100, з подальшим переведенням в національну бальну шкалу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90-100	Відмінно	A	Студент систематично і відмінно виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Проявляє активність та ініціативу під час обговорення питань з проблематики дисципліни. Надає вірну, логічно побудовану та вичерпну відповідь на теоретичні питання. Демонструє повне знання матеріалу тем дисципліни при виконанні завдань семестрового (модульного) контролю Має конспект лекцій в повному обсязі.
82-89	Добре	B	Студент систематично, на достатньому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Проявляє активність та ініціативу під час обговорення питань з проблематики дисципліни. Надає вірну, логічно побудовану, але не вичерпну відповідь на теоретичні питання. У відповідях може припустити кілька незначних помилок. Загалом демонструє високий рівень засвоєння матеріалу тем дисципліни при виконанні завдань семестрового (модульного) контролю. Студент . Має конспект лекцій в повному обсязі.
74-81		C	Студент систематично, на достатньому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Надає вірну, логічно побудовану, але не вичерпну відповідь на теоретичні питання. У відповідях може припустити кілька незначних помилок. Для отримання повної відповіді необхідно задавати додаткові питання, на які студент надає вірну відповідь. Загалом демонструє високий рівень засвоєння матеріалу тем дисциплін при виконанні завдань семестрового (модульного) контролю. Має конспект лекцій в повному обсязі.
64-73	Задовільно	D	Студент несистематично, на посередньому рівні виконує завдання аудиторної роботи. На лекціях майже не бере участі в обговоренні. У відповідях припускає помилки. Демонструє задовільний рівень засвоєння матеріалу тем дисципліни при виконанні завдань семестрового (модульного) контролю. Має недоліки у самостійній роботі. Має неповний конспект лекцій.
			Студент несистематично, на рівні, що задовольняє мінімальні

60-63		Е	критерії оцінювання, виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. На лекціях не бере участі в обговоренні. Допускає численні помилки у відповідях на запитання. Демонструє низький рівень засвоєння матеріалу тем дисципліни при виконанні завдань семестрового (модульного) контролю. Відсутній повний конспект лекцій, лекції конспектувались фрагментарно.
35-59	Незадовільно	FX	Студент несистематично, на незадовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. На лекціях не бере участі в обговоренні. Досить погано засвоює новий матеріал з теоретичного курсу. При опитуванні студенту необхідно задавати допоміжні питання, але він не може надати вірну відповідь. Демонструє незадовільний рівень при виконанні завдань семестрового (модульного) контролю. Є робочий зошит з дисципліни «Сучасні музичні стилі», але лекції конспектувались фрагментарно. Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F	Студент епізодично, виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. При теоретичному опитуванні студент не може відповісти на жодне питання. Студент не виконав жодного тестового завдання. Всі відповіді помилкові. Відсутній робочий зошит та конспекти з дисципліни «Сучасні музичні стилі». Необхідне повторне вивчення дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6. 1. Зміст навчальної дисципліни

Денна та заочна форма навчання

Модуль 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні й історичні аспекти стилю.

Тема 1. Стиль. Художній стиль. Поняття стилю в музиці.

Стиль як одна із найважливіших категорій в філософії мистецтва, мистецтвознавстві. Визначення стилю, різноманітні підходи у теорії стилю. Рівні та ознаки стилю. Питання стилю в музиці. Стиль і стилізація. Концепції музичного стилю.

Тема 2. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (докласичний період).

Антична доба. Середньовіччя. Відродження. Бароко.

Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).

Класицизм. Романтизм. Експресіонізм та імпресіонізм. Неокласицизм.

Тема 4. Музичний стиль у добу модернізму і постмодернізму.

Модерн. Символізм. Авангард. Неофольклоризм. Джаз. Повоєнний авангард (серіалізм, сонористика, алеаторика, електронна музика, мінімалізм). Нова музика.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Історія розвитку вокально-виконавських стилів.

Тема 5. Засади теорії вокального мистецтва. Вокальні стилі.

Види вокальних стилів: кантиленний, декламаційний, колоратурний. Види співу: поєднаний зі словами і без слів (вокаліз), з акомпанементом і без акомпанементу (a cappella). Типи співу: сольний, ансамблевий, хоровий. Манери співу: академічна, естрадна, народна.

Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.

Основні жанри вокального мистецтва у класичній музиці: опера (охоплює всі види і стилі співу), ораторія, кантата, камерна кантата та камерний спів (концертне виконання арій, романсів, пісень); у легкій музиці: оперета, мюзикл, рок-опера, естрада; у традиційній музиці: фольклорно-автентичний спів, народно-академічний спів.

Тема 7. Зародження і розвиток жанру опери. Мистецтво Bel canto.

Значення жанру опери для розвитку вокального мистецтва. Розвиток опери в Італії та Франції. Мистецтво співаків-кастратів, їх вплив на формування стилю Bel canto. Виконавський стиль Bel canto як класична основа вокального мистецтва. Представники Bel canto у різних країнах. Криза Bel canto і зміна оперного репертуару.

Тема 8. Реформи оперного мистецтва в добу Романтизму.

Творчість Дж. Верді в аспекті еволюції вокального стилю. Декламаційність. Веризм і значення оперного доробку Дж. Пуччіні, П. Масканьї, Р. Леонкавалло. Розвиток вокального мистецтва в Німеччині. Реформи Р. Вагнера.

Тема 9. Становлення камерного вокального стилю в добу Романтизму.

Ідейно-художні засади Романтизму. Формування національних композиторських шкіл у Європі (Італія, Франція, Німеччина, Україна, Росія, Польща, Чехія, Норвегія). Звернення до фольклорних джерел. Поява жанру Lied в німецькій музиці як основа становлення камерної вокальної мініатюри та камерного вокального стилю.

Модуль 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Історія розвитку вокального мистецтва України.

Тема 10. Історичні періоди української вокальної школи.

Фольклор та церковний спів як основа вокальної школи в Україні. Історичні періоди української вокальної школи: докласичний (староруське вокальне мистецтво, до 16 ст.); класичний (17–19 ст.) – становлення професійної школи хорового співу та формування у її середовищі сольних засад; посткласичний (кінець 19 – 20 ст.) – заснування і розвиток музичної

освіти сольного (оперного) співу європейської традиції; сучасний (від 1991 р.) – розквіт національних вокальних шкіл.

Тема 11. Стиль українського традиційного співу.

Диференціація: фольклорно-автентичний спів, народно-академічний спів. Регіональна класифікація А. Іваницького фольклорно-автентичного стилю: карпатський, галицький, лемківський, поліський, волинський, степовий, наддніпрянський, подільський. Фольклорні колективи автентичного співу ("Древо", "Божичі"). Співаки народно-академічного співу (Н. Матвієнко, Р. Кириченко).

Тема 12. Стиль академічного співу (оперне виконавство).

Основні вокальні школи України: київська, львівська, одеська, харківська. Серед вихованців київської школи – І. Козловський, Є. Мірошніченко, Д. Гнатюк, А. Кікоть, М. Кондратюк, П. Кармалюк, Є. Червонюк, Л. Лобанова, А. Мокренко, З. Гайдай, Л. Руденко, В. Курін, Д. Петриненко, В. Грицюк, М. Шевченко, Е. Томм, В. Любимова, В. Герасимчук, В. Багацька, К. Радченко, Г. Сухорукова, Є. Колесник, Р. Майборода, Л. Остапенко, Н. Куделя, В. Река, Л. Забіляста, В. Антонюк, В. Гришко, В. Лук'янець, Т. Штонда, О. Дяченко, В. Кочур, А. Кочерга, М. Стеф'юк, О. Загребельний, Л. Юрченко, В. Пивоваров, М. Шопша, В. Буймістер, М. Дідик, О. Гурець, О. Микитенко, В. Кузьменко, А. Романенко; Львів. школи – М. Менцинський, С. Крушельницька, О. Врабель, В. Ігнатенко, В. Чайка, Л. Жилкіна, Я. Головчук, В. Федотов, П. Ончул, Ю. Косенко, В. Лужецький, С. П'ятничко, О. Басистюк, А. Шкурган, Н. Дацько; Одес. школи – М. Гришко, Є. Чавдар, Г. Олійниченко, Б. Руденко, З. Христич, М. Огренич, І. Пономаренко, О. Ворошило, Л. Ширіна, Г. Поливанова, Р. Сергієнко, Т. Пономаренко, Т. Анисимова, А. Бойко, Г. Красуля; Харків. школи – М. Манойло, В. Арканова, Н. Суржина, В. Третяк, Г. Ципола, В. Тришин, О. Востряков, Б. Гмиря, Н. Ткаченко, Г. Калікін. В останні роки набула розвитку Донец. вокал. школа.

Тема 13. Стиль академічного співу (камерне виконавство).

Наявність особливих якостей, які дозволяють найточніше відтворити градації звукового вираження, внутрішній психологізм та лапідарність драматургії (концентрованої або розосередженої) камерно-вокальних творів. Видатні представники (Д. Фішер-Діскау, Е. Акритова, В. Буймістер, Л. Войнаровська).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Вокально-виконавські стилі масової музики.

Тема 14. Стиль джазового співу.

Історія виникнення. Зв'язок з блюзом. Саунд як основа джазового вокалу: парадоксальність, імпровізаційність, варіювання тембру, інтонаування. Вокально-складова імпровізація (скет). Інструментальний характер. Використання прийомів *glissando*, фальцету, вібрації, гроулінгу, речитативу, носових гортанних звуків, різкого форсування звуку, шепотіння. Видатні постаті (Дж. Крісті, А. о'Дей, Е. Фіцджеральд).

Представники в Україні (Н. Гура, Л. Гревцова, Ж. Боднарук, Гайтана, Джамала).

Тема 15. Стиль рок у вокальному мистецтві.

Жанри року-опери та мюзиклу. Рок-групи. “Bathory” (1984, перше застосування скрімінгу). Скрімінг, його характеристика та різновиди (гримінг, шрайк, скрімо, харш, фолскорд, фрай-скрімінг, гібридний скрімінг). К. Майне (“Скорпіонс”), М. Кросс та ін.

Тема 16. Жанр кроссовер у вокальному мистецтві.

Універсалізм стилю. Взаємопроникнення класичної, естрадної, рок- та електронної музики. Зародження у 1970-х рр. Кроссовер на стадіонах (кінець 1980-х – 1990-ті рр.): Фінал Кубка Світу ФІФА (Італія, 1990 р.), Олімпіада (Іспанія, 1992), Відкриття Універсиади (Казань, Росія, 2013) та ін. Три тенори Л. Паваротті, Х. Карерас, П. Домінго. Ф. Меркюрі і М. Кабальє. А. Бочеллі і С. Брайтман. Дм. Хворостовський і Л. Фабіан. С. Джо і Л. Фабіан. Концерт Д.Хворостовського і І.Крутого “Дежавю”.

Тема 17. Масова музична культура в Україні. 1960-ті роки.

Творчість композиторів-піснярів (П. Майборода, О. Білаш, А. Кос-Анатольський, М. Скорик). Зародження ВІА, перші колективи (“Кобза”). Становлення джазової музичної культури в Україні (перші джаз-клуби, колективи, концерти, фестивали). В. Симоненко, його значення у розвитку джазового мистецтва в Україні.

Тема 18. Масова музична культура в Україні. 1970-1980-ті роки.

Творчість В. Івасюка. Видатні співаки: С. Ротару, Н. Яремчук, В. Зінкевич, тріо Мареничів, Н. Матвієнко, Р. Кириченко, В. Шпортько, І. Бобул, Л. Сандулеса. Поява жанрів рок-опери (“Біла ворона” Г. Татарченка), співаної поезії (авторської пісні).

Тема 19. Сучасний період масової музичної культури України (від 1991 року).

Фестивалі “Червона рута”, “Оберіг” і їх роль у розвитку масової музичної культури. Розвиток рок-музики (“ВВ”, “Брати Гадюкіни і сестричка Віка”, “Плач Єремі”, “Океан Ельзи”), авторської пісні (В. Жданкін, М. Бурмака, О. Богомолець, Е. Драч, З. Слободян), поп - музики.

Тема 20. Наукові засади вивчення сучасних музичних стилів.

Ознайомлення із джерелами про категорію стилю в музиці (академічній, народній, масовій) та його розвиток в історичному аспекті.

6. 2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			

Змістовий модуль 1. Теоретичні й історичні аспекти стилю			
Тема 1. Стиль. Художній стиль. Поняття стилю в музиці.	4	2	2
Тема 2. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (докласичний період).	7	4	3
Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).	7	4	3
Тема 4. Музичний стиль у добу модернізму і постмодернізму.	7	4	3
Разом за модулем 1.	25	14	11
Змістовий модуль 2. Історія розвитку вокально-виконавських стилів.			
Тема 5. Засади теорії вокального мистецтва. Вокальні стилі.	7	4	3
Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.	5	2	3
Тема 7. Зародження і розвиток жанру опери. Мистецтво Bel canto.	7	4	3
Тема 8. Реформи оперного мистецтва в добу Романтизму.	7	4	3
Тема 9. Становлення камерного вокального стилю в добу Романтизму.	7	4	3
Разом за змістовим модулем 2:	33	18	15
Разом за модулем 1:	58	32	26
Модуль 2			
Змістовий модуль 3. Історія розвитку вокального мистецтва України.			
Тема 10. Історичні періоди української вокальної школи.	6	4	2
Тема 11. Стиль українського традиційного співу.	6	4	2
Тема 12. Стиль академічного співу (оперне виконавство).	7	4	3
Тема 13. Стиль академічного співу (камерне виконавство).	6	4	2
Разом за змістовим модулем 3:	25	16	9
Змістовий модуль 4. Вокально-виконавські стилі масової музики.			
Тема 14. Стиль джазового співу.	4	2	2
Тема 15. Стиль рок у вокальному мистецтві.	4	2	2
Тема 16. Жанр кроссовер у вокальному мистецтві.	4	2	2
Тема 17. Масова музична культура в Україні. 1960-ті роки.	7	4	3
Тема 18. Масова музична культура в Україні.	7	4	3

1970-1980-ті роки.			
Тема 19. Сучасний період масової музичної культури України (від 1991 року).	7	4	3
Тема 20. Наукові засади вивчення сучасних музичних стилів.	4	2	2
Разом за змістовим модулем 4.	37	20	17
Разом за модулем 2:	62	36	26
Усього:	120	68	52

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні й історичні аспекти стилю			
Тема 1. Стилль. Художній стилль. Поняття стиллю в музиці.	4	1	3
Тема 2. Еволюція музичного стиллю в історичному аспекті (докласичний період).	7	1	6
Тема 3. Еволюція музичного стиллю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).	7	1	6
Тема 4. Музичний стилль у добу модернізму і постмодернізму.	7	1	6
Разом за модулем 1.	25	4	21
Змістовий модуль 2. Історія розвитку вокально-виконавських стилів.			
Тема 5. Засади теорії вокального мистецтва. Вокальні стилі.	7	1	6
Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.	5	2	3
Тема 7. Зародження і розвиток жанру опери. Мистецтво <i>Bel canto</i> .	7	1	6
Тема 8. Реформи оперного мистецтва в добу Романтизму.	7	1	6
Тема 9. Становлення камерного вокального стиллю в добу Романтизму.	7	1	6
Разом за змістовим модулем 2:	33	6	27
Разом за модулем 1:	58	10	48
Модуль 2			
Змістовий модуль 3. Історія розвитку вокального мистецтва України.			
Тема 10. Історичні періоди української вокальної школи.	6	1	5

Тема 11. Стиль українського традиційного співу.	6	1	5
Тема 12. Стиль академічного співу (оперне виконавство).	7	1	6
Тема 13. Стиль академічного співу (камерне виконавство).	6	0,5	5,5
Разом за змістовим модулем 3:	25	3,5	21,5
Змістовий модуль 4. Вокально-виконавські стилі масової музики.			
Тема 14. Стиль джазового співу.	4	1	3
Тема 15. Стиль рок у вокальному мистецтві.	4	0,5	3,5
Тема 16. Жанр кроссовер у вокальному мистецтві.	4	1	3
Тема 17. Масова музична культура в Україні. 1960-ті роки.	7	1	6
Тема 18. Масова музична культура в Україні. 1970-1980-ті роки.	7	1	6
Тема 19. Сучасний період масової музичної культури України (від 1991 року).	7	1	6
Тема 20. Наукові засади вивчення сучасних музичних стилів.	4	1	3
Разом за змістовим модулем 4.	37	6,5	30,5
Разом за модулем 2:	62	10	52
Усього:	120	20	100

6. 3. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Стиль. Художній стиль. Поняття стилю в музиці.	2
2.	Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).	3
3.	Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).	3
4.	Тема 4. Музичний стиль у добу модернізму і постмодернізму.	3
5.	Тема 5. Засади теорії вокального мистецтва. Вокальні стилі.	3
6.	Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.	3
7.	Тема 7. Зародження і розвиток жанру опери. Мистецтво Bel canto.	3
8.	Тема 8. Реформи оперного мистецтва в добу Романтизму.	3
9.	Тема 9. Становлення камерного вокального стилю в добу Романтизму.	3

10.	Тема 10. Історичні періоди української вокальної школи.	2
11.	Тема 11. Стиль українського традиційного співу.	2
12.	Тема 12. Стиль академічного співу (оперне виконавство).	3
13.	Тема 13. Стиль академічного співу (камерне виконавство).	2
14.	Тема 14. Стиль джазового співу.	2
15.	Тема 15. Стиль рок у вокальному мистецтві.	2
16.	Тема 16. Жанр кроссовер у вокальному мистецтві.	2
17.	Тема 17. Масова музична культура в Україні. 1960-ті роки.	3
18.	Тема 18. Масова музична культура в Україні. 1970-1980-ті роки.	3
19.	Тема 19. Сучасний період масової музичної культури України (від 1991 року).	3
20.	Тема 20. Наукові засади вивчення сучасних музичних стилів.	2
	Разом:	52

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Стиль. Художній стиль. Поняття стилю в музиці.	3
2.	Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).	6
3.	Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).	6
4.	Тема 4. Музичний стиль у добу модернізму і постмодернізму.	6
5.	Тема 5. Засади теорії вокального мистецтва. Вокальні стилі.	6
6.	Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.	3
7.	Тема 7. Зародження і розвиток жанру опери. Мистецтво Bel canto.	6
8.	Тема 8. Реформи оперного мистецтва в добу Романтизму.	6
9.	Тема 9. Становлення камерного вокального стилю в добу Романтизму.	6
10.	Тема 10. Історичні періоди української вокальної школи.	5
11.	Тема 11. Стиль українського традиційного співу.	5
12.	Тема 12. Стиль академічного співу (оперне виконавство).	6
13.	Тема 13. Стиль академічного співу (камерне виконавство).	5,5
14.	Тема 14. Стиль джазового співу.	3
15.	Тема 15. Стиль рок у вокальному мистецтві.	3,5
16.	Тема 16. Жанр кроссовер у вокальному мистецтві.	3
17.	Тема 17. Масова музична культура в Україні. 1960-ті роки.	6

18.	Тема 18. Масова музична культура в Україні. 1970-1980-ті роки.	6
19.	Тема 19. Сучасний період масової музичної культури України (від 1991 року).	6
20.	Тема 20. Наукові засади вивчення сучасних музичних стилів.	3
	Разом:	100

6. 4. Методи навчання

- лекція;
- бесіда;
- пояснювально-ілюстративний;
- проблемно-пошуковий;
- інтерактивна лекція з використанням мультимедійних презентацій;
- історичний.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

8. 1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять.
8. 2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.
8. 3. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

8. 1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять

Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання, а також це самостійна творча робота для кожного студента. При організації та проведенні семінарських занять, викладачам слід враховувати наступні моменти: науковість та доступність викладу матеріалу, єдність форми та змісту, дотримання єдиної системи знань, умінь та навичок, формування професійної культури та культури спілкування.

Основною метою семінарського заняття є поширення та поглиблення теоретичних положень теми та вміння практичного використання знань.

Готуючись до семінарського заняття студент повинен:

- ознайомитись зі змістом плану семінару та переглянути конспект прослуханої лекції з даної теми;

- ознайомитись з рекомендованою літературою та прочитати відповідний розділ підручника або навчального посібника, опрацювати додаткову рекомендовану літературу. Робота з науковою книгою вимагає свідомого засвоєння прочитаного, а не механічного заучування. Для цього необхідно усвідомити зміст різних понять, спеціальних термінів, положень, що в свою чергу забезпечує термінологічну обізнаність студента та вироблення навичок логічного мислення;

- здійснити критичний аналіз викладеного матеріалу в опрацьованих джерелах з даної проблеми;

- скласти конспект опрацьованого матеріалу, де зазначити власну точку зору з даної проблеми;

- здійснити самоконтроль через відповідні питання з даної теми;

- скласти план відповіді на кожне питання плану заняття.

Виступаючи на семінарському занятті студент повинен: уникати технічного переказу матеріалу лекції або рекомендованої літератури; відповідаючи на питання, розглядати певні положення у розвитку, здійснювати порівняння різних підходів, концепцій в опрацьованій літературі; показати практичну значущість цих положень.

При оцінюванні знань студента береться до уваги його активність, творчий неформальний підхід, навички публічного виступу, вміння ведення інформаційного пошуку, вміння аналізувати матеріал.

Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).

Орієнтовний план:

1. Класицизм.

(Основні передумови виникнення. Віденська класична школа. Творчість Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена. Характерні риси: урівноваженість змісту і форми. Становлення жанрів симфонії, сонати, класичної оперної арії).

2. Романтизм.

(Формування національних композиторських шкіл. Інтерес до внутрішнього світу почуттів окремої особистості. Зацікавлення музичним фольклором. Оновлення системи музично-виражальних засобів. Реформаторське спрямування оперної творчості Дж. Верді. Виникнення жанру Lied в австро-німецькій музичній культурі. Творчість Ф. Шуберта, Р. Шумана, Й. Брамса).

3. Експресіонізм.

(Шлях ускладнення музичної лексики на прикладі творчості Р. Вагнера. Реформа оперного мистецтва Р. Вагнера. Вокальні мініатюри Г. Вольфа. "Нова віденська школа" – колыска музичного авангарду. Творчість А. Шенберга, А. Берга, А. Веберна).

4. Імпресіонізм

(Творча постать К. Дебюссі. Оновлення музичної мови: на шляху до колористики. Вплив на всі музично-виражальні засоби. Представники українського музичного імпресіонізму: Ф. Якименко, В. Барвінський, Л. Ревуцький, Б. Лятошинський).

5. Неокласицизм.

(Звернення композиторів до спадщини минулого. Й. Брамс, М. Ретер, І. Стравинський, П. Гіндеміт, М. Лисенко, В. Косенко. Використання старовинних жанрів, інтонацій барокової музики).

Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.

Орієнтовний план:

1. Теоретичні засади розуміння феномену вокального мистецтва.

(Класифікація голосів. Види вокальних стилів: кантиленний, декламаційний, колоратурний. Види співу: поєднаний зі словами і без слів (вокаліз), з акомпанементом і без акомпанементу (a cappella). Типи співу: сольний, ансамблевий, хоровий. Манери співу: академічна, естрадна, народна).

2. Основні жанри вокального мистецтва в академічній музиці.

(Визначення жанру, класифікація жанрів. Гомофонні та поліфонічні жанри. Опера, ораторія, кантата, камерна кантата, вокальний цикл, арія, романс, пісня. Історичний та художньо-мистецький контекст появи згаданих жанрів).

3. Вокальні жанри масової музичної культури.

(Художні процеси у музичній культурі ХХ століття, їх вплив на появу мюзиклу, рок-опери, блюзу, французької шансон, естрадної пісні).

4. Види співу традиційної музики.

(Значення фольклору у сучасній українській музичній культурі та вихованні вокалістів. Фольклорно-автентичний спів як форма збереження народнопісенної традиції. Народньо-академічний спів як спосіб популяризації фольклорних зразків в умовах глобалізованого суспільства).

8. 2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни **«Сучасні музичні стилі»** визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни *«Сучасні музичні стилі»*, пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною мистецтвознавчою літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з прослуховування аудіо - та відеозаписів;
- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань), що передбачені для самостійного опрацювання з метою складання конспекту;
- виконання творчих завдань, які передбачають тестові завдання та їх оформлення;
- складання словника «100 базових понять»;
- упорядкування інформації про відомих співаків – представників різних вокальних стилів і укладення словників «Хто є хто» та «100 найвідоміших співаків»;
- підготовка інформацій;
- виконання письмових контрольних робіт;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- підготовка доповідей на студентських наукових конференціях та студентських олімпіадах.

При організації самостійної роботи студента на засіданнях предметно-циклової комісії передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність студентів денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної дисципліни студентам заочної форми навчання.

8. 3. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

Орієнтовні питання до іспиту:

1. Поняття стилю в музиці.
2. Стиль як одна із найважливіших категорій в філософії мистецтва, мистецтвознавстві.
3. Визначення стилю, різноманітні підходи у теорії стилю.
4. Рівні та ознаки стилю.
5. Стиль і стилізація.
6. Концепції музичного стилю.
7. Музичний стиль у добу Середньовіччя.
8. Музичний стиль у добу Відродження.
9. Музичний стиль у добу Бароко.
10. Музичний стиль віденської класичної школи.
11. Музичний стиль доби Романтизму, його періодизація, типові риси. Експресіонізм та імпресіонізм.

12. Феномен неокласицизму у музиці, його представники та відомі твори.
13. Модернізм і постмодернізм як стильові ситуації у музичному мистецтві ХХ століття.
14. Неофольклоризм в українській композиторській школі.
15. Джаз як окрема художня система.
16. Витоки джазу і його поширення у різних країнах.
17. Найвидатніші представники вокального виконавства у джазі.
18. Види вокальних стилів.
19. Манери співу.
20. Жанри вокального мистецтва академічної музики
21. Жанри вокального мистецтва масової музичної культури.
22. Фольклорно-автентичний спів в Україні та його відомі представники (солісти, гурти)
23. Народно-академічний спів в Україні, сфера побутування, видатні представники-солісти.
24. Особливості вокального мистецтва *Bel canto*.
25. Відомі зарубіжні й українські представники *Bel canto*.
26. Значення оперної творчості Дж. Верді для розвитку вокального виконавства.
27. Веризм і його представники.
28. Оперна реформа Р. Р. Вагнера.
29. Жанр *Lied* в австро-німецькій музичній культурі.
30. Історичні періоди української вокальної школи.
31. Регіональна класифікація А. Іваницького фольклорно-автентичного стилю.
32. Вокальні школи України та їх представники.
33. Особливості стилю камерного виконавства в академічному співі.
34. Українські співаки – майстри камерного виконавства.
35. Особливості джазового стилю вокального виконавства.
36. Видатні постаті зарубіжного джазового вокального виконавства.
37. Представники джазового вокального виконавства в Україні.
38. Стиль рок у вокальному мистецтві.
39. Видатні постаті - фронтмени зарубіжного вокального виконавства у стилі рок.
40. Жанр рок-опери, історія розвитку в Україні та закордоном.
41. Скрімінг, його характеристика та різновиди.
42. Жанр мюзиклу, історія розвитку, тематика, найяскравіші зразки.
43. Жанр кроссовер у зарубіжному вокальному мистецтві.
44. Становлення джазової музичної культури в Україні.
45. «Українська енциклопедія джазу» В. Симоненка.
46. Історія українських ВІА.

47. Розвиток масової музичної культури в Україні у 1960-ті роки.
47. Розвиток масової музичної культури в Україні у 1970-1980-х роках.
49. Сучасний період масової музичної культури України (від 1991 року).
50. Наукові засади вивчення сучасних музичних стилів, напрями і тенденції.

Орієнтовні питання до контрольної роботи:

Тема 1. Стиль. Художній стиль. Поняття стилю в музиці.

Орієнтовний план:

1. Стиль як одна із найважливіших категорій в філософії мистецтва, мистецтвознавстві.
2. Визначення стилю, різноманітні підходи у теорії стилю.
3. Рівні та ознаки стилю.
4. Питання стилю в музиці.
5. Стиль і стилізація.

Тема 3. Еволюція музичного стилю в історичному аспекті (класичний і посткласичний період).

Орієнтовний план:

1. Музичний стиль віденської класичної школи.
2. Музичний стиль доби Романтизму, його періодизація, типові риси.
3. Експресіонізм та імпресіонізм.
4. Феномен неокласицизму у музиці, його представники та відомі твори.

Тема 5. Засади теорії вокального мистецтва. Вокальні стилі.

Орієнтовний план:

1. Види вокальних стилів: кантиленний, декламаційний, колоратурний.
2. Види співу: поєднаний зі словами і без слів (вокаліз), з акомпанементом і без акомпанементу (a cappella).
3. Типи співу: сольний, ансамблевий, хоровий.
4. Манери співу: академічна, естрадна, народна.

Тема 6. Засади теорії вокального мистецтва. Жанри вокального мистецтва.

Орієнтовний план:

1. Основні жанри вокального мистецтва у класичній музиці.
2. Опера як музично-синтетичний жанр.
3. Камерний спів як окремий жанр вокального виконавства.
4. Жанри масової музичної культури.
5. Жанри вокального мистецтва у традиційній музиці.

Тема 7. Зародження і розвиток жанру опери. Мистецтво *Bel canto*.

Орієнтовний план:

1. Розвиток опери в Італії та Франції.

2. Мистецтво співаків-кастратів, їх вплив на формування стилю Bel canto.
3. Виконавський стиль Bel canto як класична основа вокального мистецтва.
4. Значення оперної творчості Дж. Верді для вокального виконавства.
5. Реформаторська діяльність Р. Вагнера в жанрі опери.

Змістовий модуль 4. Вокально-виконавські стилі масової музики.

Орієнтовний план:

1. Спів у джазі.
2. Стиль рок у вокальному мистецтві.
3. Жанр кроссовер у вокальному мистецтві.

Рекомендована література

Основна

1. Євтушенко О. Легенди химерного краю: Українська рок-антологія. К., 2004
2. Михайлов М. Стиль в музиці. Ленінград: Музика, 1981. 264 с.
3. Прохорова Л. Українська естрадна вокальна школа. Вінниця: Нова книга, 2006. 384 с.
4. Симоненко В. [Українська енциклопедія джазу](#). Київ: Центрмузінформ, 2004. 232 с.
5. Українська музична енциклопедія. Т. 1: А–Д. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2006. 679 с.
6. Українська музична енциклопедія. Т. 2: Е–К. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2008. 663 с.
7. Українська музична енциклопедія. Т. 3: Л–М. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2011. 627 с.
8. Українська музична енциклопедія. Т. 4: Н–О. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2016. 554 с.
9. Українська музична енциклопедія. Т. 5: П. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2018. 536 с.
10. Чуніхін О. Історія мюзиклу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: НАКККіМ, 2012. 254 с.
11. Шип С. Музична форма від звуку до стилю. Київ: Заповіт, 1998. 368 с.

Допоміжна

1. Власов В. Стили в искусстве: Словарь. – СПб., 1995. –Т.1;
2. Виноградов В. Проблема авторства и теория стилей. – М., 1961;
3. Григорян Ар. Проблемы художественного стиля. – Ереван, 1966;
4. Соколов А. Теория стиля. – М., 1968;
5. Дудучава М. К вопросу о сущности художественного стиля. – Тбилиси, 1969;

6. Скребков С. Художественные принципы музыкальных стилей. – М., 1973; Проблемы музыкального стиля. – М., 1982;
7. Горюхина Н. Очерки по вопросам музыкального стиля и формы. – К., 1985 (укр. перекл. 1990);
8. Лобанова М. Музыкальный стиль и жанр: история и современность. – М., 1990;
9. Михайлов М. Этюды о стиле в музыке. – Ленинград, 1990;
10. Кияновська Л. Сильова еволюція галицької музичної культури ХІХ—ХХ ст. — Л., 2000;
11. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. – Л., 2000; Музичний стиль: теорія, історія, сучасність (Наук. вісник НМАУ. Вип. 38). – К., 2004;
12. Стиль музичної творчості: естетика, теорія, виконавство (Наук. вісник НМАУ. Вип. 37). – К., 2004;
13. Сохор А. Стиль, метод, направление // Вопросы теории и эстетики музыки. – Ленинград, 1965. – Вып. 4;
14. Горюхина Н. Национальный стиль: понятие и опыт анализа // Проблемы музыкальной культуры. – К., 1989. – Вып. 2;
15. Коханик І. До проблеми музичного стилю в сучасному теоретичному музикознавстві // Теоретичні та практичні питання культурології: українське музикознавство на зламі століть. – Мелітополь, 2002. – Вип. ІХ;
16. Горюхина Н. Форма и стиль (передрук.) // Зі спадщини майстрів: Наук. вісник НМАУ. – К., 2003. – Вип. 30. – Кн.1;
17. Медушевский В. Музыкальный стиль как семиотический объект // СМ. – 1979. – № 3;
18. Холопова В. К теории стиля в музыке: нерешённое, решаемое, неразрешимое // Муз. академия. – 1995. – № 3;
19. Хасаншин А.Д. Вопрос стиля в музыке: суждение, феномен, ноумен // Муз. академия. – 2000. – № 4;
20. Калениченко А. Музична нео- і полістилістика: спроба систематизації // Муз. україністика: сучасний вимір. – К., 2005. – Вип. 1.
21. Паскаль Дж. Иллюстрированная история рок-музыки. – Лондон, 1978 // Электрон. ресурс. Режим доступа: [http://www.lib.ru.](http://www.lib.ru;);
22. Феофанов О. Рок-музыка вчера и сегодня. – М., 1978;
23. Саркитов Н., Божко Ю. Рок-музыка: сущность, история, проблемы: Краткий очерк истории отечественной рок-музыки. – М., 1988;
24. Набок И. Рок-музыка: Эстетика и идеология. – Ленинград, 1989;
25. Налоев А., Феофанов О. Бунтари и конформисты. Рок-музыка Запада за 40 лет. – Ставрополь, 1989; Рок-музыка в СССР: опыт популярной энциклопедии / сост. А. Троицкий. – М., 1990;
26. Алексеев А., Бурлака А., Сидоров А. Кто есть кто в советском роке. – М., 1991; Бурлака А. Рок-блиц. – М., 1991;
27. Його ж. В ритме эпохи: очерки истории музыки рок. – СПб, 1994;
28. Його ж. Рок-энциклопедия. Популярная музыка в Ленинграде–Петербурге. 1965–2005. В 3-х т. – СПб, 2007;

29. Троицкий А. Рок в Союзе: 60-е, 70-е, 80-е... – М., 1991;
30. Кастальский С. Рок-энциклопедия. – М., 1997;
31. Козлов А. Рок: истоки и развитие. – М., 1997;
32. Васильева Л. Рок-музыка як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. мист-ва. – К., 2004;

Інформаційні ресурси:

1. www.library.edu-ua.net - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
2. <http://www.4uth.gov.ua/> – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва (Київ)
3. <http://www.chl.kiev.ua/> – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей
4. <http://www.nbu.gov.ua/> – веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (Київ)
5. <http://www.bukvoid.com.ua/> - веб-сайт „Буквоїд”
6. <http://www.nplu.org/> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України (Київ)
7. <http://www.ukrbook.net/> – веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова (Київ)
8. <http://library.zntu.edu.ua/res-libr-el.html> – веб-сайт „ Бібліотеки в мережі Internet”
9. <http://korolenko.kharkov.com/> Наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
10. <http://www.nbu.gov.ua/> - Наукова бібліотека імені В.Вернадського
11. <http://books.khntusg.com.ua/> - Наукова бібліотека ХНТУСГ імені Петра Василенка

Інтернет ресурси:

1. <https://uk.wikipedia.org/>
2. <https://www.belcanto.ru/>
3. <https://imslp.org/>
4. <https://rock.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____